

Aan zijne excellentie de heer B. van 't Wout
Minister van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20402
2500 EK DEN HAAG

Uw kenmerk
DGKE-WO /
21044125

Uw brief van
25 februari
2021

Behandelend ambtenaar

Ons
kenmerk
226602

Telefoonnr

Verzonden
datum

Onderwerp:
Reactie op voorontwerp-Rijksinpassingsplan Zuid West 380 kV Oost

Geachte minister,

Algemeen

Op 25 februari jl. ontvingen wij het bovengenoemde voorontwerp-Rijksinpassingsplan. Daarnaast heeft u de gemeenteraad verzocht om een reactie op het voorontwerp-Inpassingsplan. Wij hebben hiervan inmiddels kennisgenomen. Het voorontwerp geeft aanleiding tot een aantal op- en aanmerkingen, waarvan wij u met deze reactie in kennis stellen. Wij vertrouwen erop dat u in het vervolgtraject met deze reactie rekening wilt houden.

Onze reactie bestaat uit deze brief en een bijlage, waarin meer gedetailleerd gereageerd wordt. Gelieve beide stukken als één geheel te beschouwen. Het betreft een gezamenlijke reactie van de raad en ons college.

Uiteraard zijn wij, indien u hieraan behoefte heeft, graag bereid om in een gesprek of op andere wijze onze reactie nader toe te lichten.

Belang van goede energie-infrastructuur

In het voorontwerp licht u toe dat de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding nodig is, om nu en in de toekomst te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen voor leveringszekerheid van elektriciteit. Er is daarmee behoefte aan uitbreiding van het bestaande elektriciteitsnetwerk. We onderschrijven deze behoefte volledig. Zeer regelmatig worden wij met dit vraagstuk geconfronteerd. Zo herkennen wij bij de huidige realisatie van het Logistiek Park Moerdijk (LPM) de problemen rond aan- en afvoer van energie en de behoefte aan een bijbehorende goede infrastructuur. Ook bij de uitvoering van de Regionale Energie-Strategie doet zich hetzelfde probleem voor.

Dit vraagstuk vraagt om acties en nieuwe infrastructuur. Het doel heiligt daarbij echter niet alle ingezette middelen. Het wankel evenwicht tussen een leefbare woonomgeving, natuur en industriële ontwikkelingen moet in balans blijven, zeker als een goed uitvoerbaar alternatief beschikbaar is.

In het voorontwerp wordt aangegeven hoe tot de nu voorgestane tracékeuze is gekomen. De motivatie van deze keuze vinden we echter niet overtuigend. Vanuit onze gemeenschap zijn argumenten naar voren gebracht waarbij het met overzienbare meerkosten naar onze mening mogelijk is, om de leefbaarheid in dit gebied te behouden. Juist in een gebied waar als gevolg van de geografische ligging sprake is van een concentratie van intensief benutte weg- en spoorverbindingen en de aanleg van een windpark in de nabijheid van het daar aanwezige, uitbreidende industrie- en bedrijventerrein.

Toenemende druk op de leefbaarheid van het gebied

Uit de eerste informatie die we over deze realisatie mochten ontvangen, bleek dat deze aanleg een behoorlijk verzwaarde belasting van het leefmilieu nabij het tracé zal opleveren. In veel gevallen komt een tweede hoogspanningsverbinding naast de reeds bestaande. Het voorgelegde tracé leidt ertoe, dat alleen al op ons grondgebied 20 locaties als gevoelige bestemming gekwalificeerd moeten worden. Het buurtschap Kattenkraam laat maar liefst 8 gevoelige bestemmingen zien. U zult begrijpen dat de impact hiervan in een kleine leefgemeenschap als Kattenkraam groot is. Het is echter ons nadrukkelijk streven om het buurtschap Kattenkraam te behouden en de leefbaarheid van de kern Zevenbergschen Hoek te bewaren.

Beseffend dat het belang van goede energievoorziening en energietransport ook groot is, is na de eerste presentatie van de plannen in positieve sfeer gezamenlijk met alle betrokken partijen gewerkt aan een alternatieve tracékeuze.

In 2019 is vervolgens door de Samenwerkende Overheden een advies uitgebracht over optimalisatie van het tracé. Daarin was ook een optimalisatie opgenomen voor de omgeving Zevenbergschen Hoek, die in een gezamenlijk planstudieproces door betrokkenen was ontwikkeld. Hierdoor worden nog eens 7 á 8 woningen als gevoelige bestemming vrijgespeeld. Deze optimalisatie maakte ten noorden van Zevenbergschen Hoek een kleine knik, met name om het buurtschap De Kattenkraam te ontzien. De betrokkenen bij de planstudie, het gemeentebestuur en de Samenwerkende Overheden waren van mening dat deze kleine knik weliswaar een landschappelijk effect had, maar dat dit effect werd gecompenseerd door het feit dat het buurtschap de Kattenkraam hiermee in tact kon blijven en de leefbaarheid in het gebied behouden kon blijven.

U heeft in uw besluit van september 2019 echter besloten dit advies niet te volgen en in de omgeving van Zevenbergschen Hoek te kiezen voor het voorkeurstracé zoals dat in 2017 door u was vastgesteld. Uw keuze was ingegeven door de meerkosten, landschap en nettechniek van dit alternatief (variant Rood).

Eerdere tracékeuze en wijzigende omstandigheden

De uitleg bij het vasthouden aan de oorspronkelijke voorkeursvariant is voor ons nog steeds onbevredigend en onvoldoende. Ook onze bewoners in het desbetreffende gebied zien hun woonomgeving bedreigd worden door infrastructurele ingrepen, waardoor de leefbaarheid onder druk komt te staan.

Het nu voorliggende Inpassingsplan brengt opnieuw ontwikkelingen met zich mee voor de omgeving van Zevenbergschen Hoek, die in gesprekken over de planstudie niet met de omgeving zijn gedeeld. Deze ontwikkelingen betekenen extra ingrepen in het landschap, terwijl deze omgeving al zo vaak is geraakt door ingrepen van de overheid, zoals het spoor, de HSL-lijn, de A16, windpark A16 en LPM.

In dit Inpassingsplan wordt als nieuw element daar aan toegevoegd de vergroting van het hoogspanningsstation bij Zevenbergschen Hoek en de realisatie van een opstijgpunt met een oppervlakte van circa 1.400 m² aan de westzijde van de A16 in de omgeving van de Lapdijk en Achterdijk bij Zevenbergschen Hoek. Dit opstijgpunt zal vanaf de snelweg duidelijk te zien zijn, omdat het wordt gerealiseerd in een nu nog open agrarisch perceel en vormt daarmee opnieuw een forse ingreep in het landschap.

Uw redenatie dat Variant Rood, zoals die in 2019 door de Samenwerkende overheden aan u is geadviseerd, een te grote impact op het landschap in de omgeving van Zevenbergschen Hoek zou hebben, gaat naar onze mening dan ook mank, nu u zelf nieuwe ingrepen in het landschap in dezelfde omgeving heeft ingepland.

De in 2019 Integrale Effecten Analyse ging uit van het gebruik van Wintrack-masten.

Inmiddels heeft u er voor gekozen om een ander masttype te gaan gebruiken.

Wij vragen ons af in hoeverre de onderbouwing van uw keuze uit 2019 nog actueel is, gezien de keuze voor een ander masttype. De energietransitie gaat momenteel snel en vraagt om constante actualisatie van acties en maatregelen. Naar onze mening kunt u zich voor de onderbouwing van de heroverweging baseren op de inmiddels gemaakte keuze voor een nieuw masttype en de nieuw geplande ingrepen in het landschap bij het hoogspanningsstation en het opstijgpunt.

Daarbij weegt uiteraard het voordeel mee van het vrijspelen van 7 á 8 gevoelige bestemmingen.

Wij verzoeken u dus de eerdere keuze te heroverwegen.

Tijdelijke maatregelen

Voor de aanleg van de nieuwe verbinding en sloop van de bestaande 150 kV-verbinding zijn veel tijdelijke maatregelen nodig. Met name rondom Standdaarbuiten worden ingrijpende maatregelen gepland. De wijze van communicatie over deze maatregelen naar de bewoners en gebruikers van het gebied, maar ook naar ons als gemeente, veroorzaakt onrust in de omgeving. Deze tijdelijke situaties zullen soms langer dan 10 jaar bestaan. Een goed proces om tot een oplossing te komen die voor alle betrokkenen aanvaardbaar is, is noodzakelijk. Wij roepen u en TenneT op om duidelijkheid te geven naar alle bewoners en naar ons, en daarbij alle betrokkenen goed te betrekken bij het plannen van tijdelijke maatregelen, verkeersroutes voor het bouwverkeer enzovoorts.

Logistiek Park Moerdijk (LPM)

Dit Inpassingsplan regelt de realisatie van een nieuwe hoogspanningsverbinding die onze gemeente zal doorsnijden en effect zal hebben op landschap en leefbaarheid. Wij faciliteren deze ontwikkeling, ondanks het feit dat wij als gemeente geen enkel voordeel bij de ontwikkeling hebben. Het gaat immers om afvoer van energie naar het achterland, waarbij onze gemeente slechts fungeert als doorvoerroute.

In Brabant is op dit moment sprake van een ernstig capaciteitstekort op het elektriciteitsnetwerk. In het Inpassingsplan wordt benoemd dat bij Tilburg een nieuw 380kV hoogspanningsstation wordt gerealiseerd, om de verwachte ontwikkeling van netbelasting en duurzame productie van elektriciteit in Brabant op te kunnen vangen. De realisatie van zo'n station zal naar verwachting enkele jaren in beslag nemen.

Een oplossing voor het capaciteitstekort kan geen jaren op zich laten wachten.

Dit capaciteitstekort heeft niet alleen gevolgen voor de afvoer van opgewekte duurzame energie, maar ook voor het aansluiten van nieuwe grotere ontwikkelingen in de regio.

In onze gemeente wordt de bouw van het Logistiek Park Moerdijk (LPM) voorbereid. Dit park versterkt enerzijds de economische situatie van West-Brabant, maar vormt anderzijds ook een schakel in het proces van in- en export van goederen vanaf de havens naar het achterland, waardoor het park van belang is voor de nationale economie. Op het LPM zal via zon-op-dak duurzaam energie opgewekt worden. De energieproductie zal naar verwachting groter zijn dan het energieverbruik, zodat deze ontwikkeling ook bijdraagt aan de ambitie op het gebied van duurzame energieopwekking.

Wij merken echter dat de druk op het elektriciteitsnet inmiddels zo groot is, dat het lastig is voor grotere projecten een stroomaansluiting te krijgen én om duurzaam opgewekte stroom af te kunnen voeren op het elektriciteitsnet.

De ontwikkeling van LPM heeft helaas jaren vertraging opgelopen, mede doordat in de aanwijzing van dit project in de 9e tranche van de Crisis- en herstelwet door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties een fout geslopen was. Hierdoor moest de planologische procedure voor dit project opnieuw uitgevoerd worden. Bij de tweede procedure heeft het proces opnieuw jaren vertraging opgelopen, vanwege problemen met de stikstofwetgeving. Waren beide vertragingen niet opgetreden, dan was LPM inmiddels al volop in ontwikkeling geweest en waren de capaciteitsproblemen op het net geen issue geweest bij de ontwikkeling.

Dit Inpassingsplan maakt een uitbreiding van het bestaande 150kV station bij Zevenbergschen Hoek mogelijk. Dit station ligt op nog geen 700 meter van de grens van de projectlocatie en zou naar onze mening een gedeeltelijke oplossing kunnen bieden voor het geschetste probleem, in die zin dat deze uitbreiding tevens benut zou kunnen worden om het LPM van elektriciteit te voorzien. Voor het kunnen terugleveren van het surplus aan duurzaam opgewekte elektriciteit zijn daarnaast ook nog andere maatregelen nodig. Dit vereist echter wel creatief denken en het besef van urgentie bij alle partijen. Wij ervaren helaas dat het hieraan momenteel ontbreekt. Wij verzoeken u om vanuit uw positie er alles aan te doen om creatieve oplossingen mogelijk te maken, zodat economische ontwikkelingen in onze regio op korte termijn doorgang kunnen vinden en niet spaak lopen op een gebrek aan netwerkcapaciteit.

Communicatie

Met dit voorontwerp staan we aan het begin van het besluitvormingstraject om te komen tot vaststelling van het inpassingsplan. Wij wensen in dit verband het belang van een goede en constante communicatie met de betrokken inwoners gedurende het gehele traject te beklemtonen. Niet alleen rondom de maatregelen tijdens de bouw en sloop, maar ook in de gesprekken met de eigenaren van gevoelige bestemmingen. Ons bereiken geluiden dat de eigenaren van deze gevoelige bestemmingen, zich niet altijd goed gehoord voelen in de gesprekken met Tennet. Het gaat in deze gesprekken over de woning van mensen, de plaats waar hun thuis is. Wij proberen als gemeente deze bewoners te ondersteunen daar waar mogelijk. Maar wij roepen u en Tennet op in deze gevoelige gesprekken goed aandacht te besteden aan de positie van de eigenaren.

Gelet op de bovenstaand geschetste problematiek verdient naar onze mening een zeer intensieve communicatie met de omwonenden. Veel onrust kan voorkomen worden door tijdige, uitgebreide en zorgvuldige berichtgeving over (ook voorbereidende) werkzaamheden en tijdelijke maatregelen.

Participatie

In het artikel in BNdeStem van 31 maart 2021 geeft de heer Sutmuller namens TenneT aan dat het proces van participatie rondom het Rijksinpassingsplan niet meer tot wereldschokkende wijzigingen van het tracé zullen leiden, alleen mogelijk tot marginale wijzigingen.

Deze uitspraak geeft de indruk dat weinig waarde gehecht wordt aan vooroverlegreacties of zienswijzen op het Rijksinpassingsplan. Dit verbaast ons, gezien het belang dat u vanuit de Rijksoverheid hecht aan een goed proces van participatie bij nieuwe ontwikkelingen, blijkend uit de wijze waarop dit een plaats heeft gekregen in de Omgevingswet. Ook de mogelijkheid voor het indienen van vooroverlegreacties of zienswijzen hoort bij participatie. Deze reacties gaan over de belangen van bewoners en bedrijven en moeten serieus afgewogen worden en niet op voorhand al terzijde geschoven worden.

Kunt u aangeven hoe deze opmerking van Tennet geplaatst moet worden in het proces rondom het Rijksinpassingsplan?

Wij roepen u op alle ingediende reacties op dit concept-Rijksinpassingsplan en ook later op het ontwerp van het Rijksinpassingsplan op de juiste wijze te beoordelen en een goed onderbouwde reactie op de aangedragen punten te geven.

Ten slotte

Bij de inhoud van het voorontwerp hebben wij nog de nodige vragen en opmerkingen. Wij hebben er voor gekozen om deze detail-reacties in een bijlage te vermelden.

Wij verzoeken u hiervan kennis te nemen en wachten uw reactie op onze brief met bijlage met belangstelling af.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris,

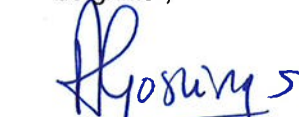
ir. J.C. Slagboom

de burgemeester,

J.P.M. Klijs

Gemeenteraad van Moerdijk,
de griffier,

A. Goslings

de voorzitter,

J.P.M. Klijs